

Tartalom

Védelmi gyakorlat
(1–2. oldal)

Öntözési tapasztalatok
a 2008. évben
(2. oldal)

Szakmérnöki képzés

Pályázati hírek

Vízgazdálkodási Tanácsülés
(3. oldal)

Vízkárelhárítási továbbképzés

Ötvenöt éves az egységes
vízügyi szolgálat

MHT Ifjúsági Napok
(4. oldal)

Igazgatósági ünnepség

Gyulai emléképek 50 év
távlatából,
az első hévízkút fúrása
(5–6. oldal)

Ősz a Bogában
(6. oldal)

„Új” Vízügyesek – Interjúorozat
(7. oldal)

Családi nap

Kirándultunk Budapestre

Tanulmányút Ópálosra
(8. oldal)

A Pádis vidékén jártunk
(9. oldal)

Jön a Mikulás!

Személyügyi hírek

Időjárás
(10. oldal)

Vízrajz

Vízminőség
(11. oldal)

Kitüntettek

25 éves a Peresi Körös-völgyi
Természetvédelmi Bemutatóház
(12. oldal)

Védelmi gyakorlat

Igazgatóságunk 2008. szeptember 23-án EU-HUROMEX polgári védelmi gyakorlaton vett részt, melynek célja a következő volt:

Az „EU-HUROMEX 2008” gyakorlat az EU Polgári Védelmi Mechanizmusának működését vizsgálja kiterjedt szélsőséges időjárási körülményekkel összefüggő árvízi védekezés és kritikus infrastruktúra sérülés esetén. Célja szimulálni és vizsgálni a nemzetközi környezetben történő vezetési és kommunikációs feladatokat, valamint a műszaki mentőalakulatok együttműködési képességeit.

A gyakorlat célja az országok közötti természeti katasztrófák következményeinek kiküszöbölése (heves esőzések, áradások). Cél a nemzetközi komplex mentőalakulatok, a helyi erők, a civil mentőszervezetek, a megalakított polgári védelmi szervezetek, a helyi lakosság bevonása.

A forgatókönyv azt célozta meg, hogy bemutassa, amikor egy közép-kelet-európai ország nemzeti forrásai nem elegendőek a veszélyhelyzet-kezelésére. A gyakorlat Magyarország és Románia térségében, a Tisza vízgyűjtőterületén került végrehajtásra. Az ország az EU Monitoring és Információs Központon (MIC) keresztül igényel segítséget. Alkalmazza veszélyhelyzet kezelésére szolgáló Közös Kommunikációs és Tájékoztatási Rendszert (CECIS).

Az előzetes egyeztetéseknek megfelelően Békés megyében öt főbb helyszínhez voltak köthetőek a gyakorlat forgatókönyvében rögzített feladatok:

– Gyula-Szanazug árvízi védekezés, légi mentés; Gyula-Szanazug légi baleset; Gyula település vasútállomásának környezete; Gyula belváros, várkert; Gyulavári településrész közigazgatási területe.

Igazgatóságunk az első helyszínen végzett árvízvédekezési feladatokat. A konkrét helyszín a Fekete-Körös jobb oldali árvízvédelmi fővédvonalára volt, a Doboz-Szanazugi oldalon, a 0+000-0+400 tkm között. A gyakorlat alapvetően négy hagyományos védekezési feladat elvégzését jelentette, melyek a következők voltak:

Töltésmagasítás – nyúlgát-építés homokzsákból, fólia terítéssel,

Töltéscsúszás elleni védelem – bordás leterhelés homokzsákkal,

Egyedi buzgár elleni védelem – 2 m belső átmérővel, homokzsákból,

Átázás, elhaborlás miatti fóliázás és bontás.

A gyakorlatra felkészülve előző héten a Gyulai Szakmérnökség az érintett terület előkészítését végezte el, amely gaztakarításból, cserjeirtásból, a szükséges homokmennyi-

Folytatás a 2. oldalon ➔

Műszaki irányítóink

Polgári védelmi gyakorlat

➔ *Folytatás az 1. oldalról*

ség helyszínre szállításából és deponálásából, valamint a szerszámok, eszközök, további anyagok Szanazugi gátórházhoz való csoportosításából tevődött össze. A Helyi Vészhelyzet Kezelési Hatósághoz (LEMA) a gyakorlat idejére igazgatóságunk Nagy Sándort és Kóváriné Szabó Erzsébetet delegálta, az ottani feladatok elvégzéséhez. Központunkban a műszaki ügyelet is működött.

A gyakorlat védekezési feladatait igazgatóságunk műszaki állománya irányította, a fizikai munkaerőt pedig a Gyulai Polgárvédelmi Szakalegység biztosította 40 fő személyében, valamint hazai és nemzetközi (moldáv, bulgár, horvát, szlovén) bűvárcsapatok vettek még részt a munkákban.

A gyakorlat helyszíni irányítása egy mobil Lotus Notes munkaállomással felszerelt kisbuszból történt, az események dokumentálására fotó és videó összeállítás készült. Szintén a parancsnoki gépkocsi állományához tartozott Szilágyi Ferenc, aki a gyakorlat végrehajtását dokumentálta fotó és videó eszközök igénybevételével.

Az úgynevezett EDR rendszert is üzembeállították a gyakorlat idejére. Minden műszaki, és a védelemvezetés is rendelkezett ezekkel az eszközökkel, a kommunikáció ennek igénybevételével zajlott. A védekezést megfelelően

segítette a rendszer, az árvizes munkánkban jó segítséget adhat a továbbiakban.

A műszakiakat gátóri állományunk is segítette az irányításban, illetve a feladatok végrehajtásában.

Román nemzetközi erők a gyakorlat keretében a Kettős-Körös jp. 36+192 - 36+150 tkm között 3 db mobilgátat telepítettek, mely a nyúlógátalás egy modern alternatíváját kívánta bemutatni.

A Békés Megyei Védelmi Bizottság kihelyezett ülése a Gyula-Szanazug táborhelyen került megtartásra. Az ülés után a Bizottság a helyszínen megtekintette a folyamatban levő árvízvédekezési munkákat.

Az árvízvédekezési feladatokat a helyszínen időben és a védelmi helyzetnek megfelelően teljesítették a gyakorlat résztvevői, amely az árvízi munkarendhez igazodva bizony igénybe vette a 12 órás munkaidőt.

A sikeres gyakorlaton megépített műveket a befejezést követő héten bontották el. A bontást a Polgárvédelmi Szakalegység végezte a Gyulai Szakmérnökség irányításával. A terület helyreállítása megtörtént, az eszközök és anyagok a helyükre visszakerültek.

A nemzetközi gyakorlat a védekezési munkák gyakorlásán túl jó lehetőséget teremtett más szervezetekkel való együttműködés, illetve személyes kapcsolatok kialakítására. **Kopcsák András**

Szemlén

Öntözési tapasztalatok a 2008. évben

A KÖR-KÖVIZIG területén 2008. évben az érvényes öntözési-üzemelési engedélyek alapján 22198 ha terület engedélyezett öntözésre, ebből rizs 2160 ha és 1917 ha halastó. Az engedélyezett öntözött területek nagysága a pályázatoknak köszönhetően nőtt. Az összes üzemeltető által megkötött szerződés területe öntözésre 9438 ha, ebből rizs 1506 ha, halastó pedig 482 ha.

Látható, hogy az engedéllyel rendelkező területeknek nem egészen 50%-a került az év során megöntözésre, még a halastavaknak csak az 1/4-e üzemelt.

Ebben az évben az öntözési idény kezdetén a január-februári átlagosnál kevéssel csapadékszegényebb hónapok után márciusban a sokéves átlagnál több csapadék hullott. Az áprilisi átlagos hónap után a május-júniusi hónapok lényegesen, a júliusi kevéssel csapadékosabb volt az átlagosnál. A csapadék halmozott eltérése júliusban már 36 mm-el több volt az átlagnál. Ebből adódóan az idény kezdeti kelesztő öntözések nagy része elmaradt, a hosszabb-rövidebb száraz periódusokban történt csak öntözés. A melegebb, kánikulához közelítő időszak a nyár második felében jelentkezett, amikor a növénykultúrák nagyobb része már nem igényelt öntözést. Az augusztusi átlagostól kevesebb csapadék után, szeptemberben jelentkezett igény kelesztő öntözésre, de ezek nagyságrendje nem volt jelentős.

Az elmúlt három évet összehasonlítva a 2006. nagy ár- és belvizeket hozó, a 2007. évi átlagnál szárazabb, és a 2008. évi idény vízfelhasználása a következőképpen alakult:

	2006.	2007.	2008.
Szolgáltatott vízmennyiség öntözésre	17681 em ³	36364 em ³	23272 em ³
<i>Ebből rizs</i>	2127 em ³	13708 em ³	13219 em ³
Szolgáltatott vízmennyiség halastóra	8653 em ³	1739 em ³	7578 em ³
Kiszolgáltatott vízmennyiség összesen:	26334 em ³	54003 em ³	30850 em ³

Az öntözési idény átlagosnak mondható vízfelhasználás szempontjából.

A KÖR-KÖVIZIG a 2008. évi öntözési idénytől a Szarvaskakai öntözőrendszer igazgatóságunk működési területére eső részét saját üzemeltetésben végzi, az ATI-KÖVIZIG továbbra is üzemelteti a többi saját területére eső öntözőrendszer részét. Ez az év az üzemeltetési tapasztalatok megismerésével telt, az üzemeltetés nem okozott problémát.

Összességében megállapítható, hogy a tél végi, kora tavaszi belvizek elmaradása után, a 2007. évi tapasztalatok alapján fokozott várakozás jelentkezett az öntözéssel szemben, azonban a márciusi jelentős mennyiségű csapadék hatására a kelesztő öntözések elmaradtak. A későbbi csapadékmentes periódusok után, mikor újra öntözési igények jelentkeztek, ismét megérkezett a csapadék, és csak a valóban vízigényes kultúrákban vált szükségessé az öntözés. Így öntözési szempontból csak nagyon rövid időszakokra korlátozódtak az egyidejű, jelentősebb öntözések, mely a 2007. évihez képest összességében alig 50%-nál több vízfelhasználást jelentett. Az év folyamán korlátozások elrendelésére nem volt szükség, nincs tudomásunk kielégítetlen öntözési igényről.

Megyeri László

Szakmérnöki képzés

Baján, az Eötvös József Főiskola Műszaki Fakultás által szervezett főiskolai szakmérnök posztgraduális képzésén vettünk részt 2006-2008 között vízrendezési szakon más vízügyi igazgatóságok dolgozóival egyetemben.

A kétéves képzést követően záróvizsgán kellett bizonyítanunk megszerzett tudásunkat, szakdolgozatunk elkészítésével és megvédésével. A záróvizsgára a főiskolán került sor 2008. október 15–17. között. A vizsgabizottság elnöke *dr. Ijjas István* egyetemi tanár, a Magyar Hidrológiai Társaság elnöke volt. A vizsgabizottság tagjai között volt *Bak Sándor* igazgató, *dr. Szilávik Lajos* PhD. főiskolai tanár, intézetvezető, valamint más vízügyi igazgatók, vezetők, főiskolai oktatók.

Az államvizsgán megvédett szakdolgozatainkat az alábbiakban röviden ismertetjük:

Dalmadi Zsolt:

Szakdolgozatom témájának a természetközeli vízrendezési módszerek bemutatását választottam. Az ökológiai és vízháztartás szemléletű vízrendezés illusztrálását a Felsőréhelyi belvízöblözet példáján keresztül tettem meg. A diplomamunkámban bemutattam a már jelenleg is végzett vízviisszatartásokat és a tervezett beavatkozásokat. Szemléltettem a Körös-Maros Nemzeti Park által végzett projekteket, vizes élőhely rehabilitációs erőfeszítéseket a táj eredeti vízháztartásának helyreállítása érdekében. A munkámban segítségemre volt belső konzulensem *Zellei László* és a külső konzulensem *Cserkúti András*. Hasznos anyagokat és információkat kaptam a KMNP munkatársától, *Széll Antaltól*. A szakdolgozat készítése közben jobban megismertem a mintaterületnek választott Felsőréhelyi belvízöblözetet, a természet harmónikus vízrendezési módszereket, valamint a jelenleg érvényes

támogatási-, pályázati lehetőségeket.

Nagy Mariann:

Akkor még szakaszmérnökségi dolgozóként a Sebes-Körösöt választottam témámnak. Belső konzulensem, *dr. Szilávik Lajos* PhD és külső konzulensem, *Kisházi Péter Konrád* segítségével készítettem el dolgozatomat, mely címe „A Sebes-Körös folyó árvizei és árvízvédelmi fejlesztése a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság működési területén”.

Munkámban bemutattam a Sebes-Körös folyó kiterjedését, elhelyezkedését és többek között szabályozásának történeti hátterét, továbbá felkutattam a folyó jelentősebb árvizeit. Bemutattam a folyót ért emberi beavatkozások hatását a folyószabályozások, illetve a határon túli tározók megépítését követően. Javaslattal tettem az árvízvédelmi fejlesztésre. A dolgozat elkészítése során sokkal közelebb-ről ismerhettem meg a Sebes-Körösöt, annak környezetét és volt szerencsém a határon túl is egy-egy szakaszának a megismerésére.

Munkánkat prezentáció formájában kellett megvédenünk, melynek sikeres eredménye a vízrendezési (árvíz- és belvízvédelmi) szakmérnöki diplománk. Összesen 42-en szereztük meg friss diplománkat.

Idén októberben újabb 47 fő hallgató kezdte el a szakmérnöki tanulmányait, többek között igazgatóságunk három dolgozója is, *Kovács Ákos*, *Rétes Pál* és *Nagy Sándor*. Valamint az Eötvös József Főiskola Műszaki és Gazdálkodási Fakultás Építőmérnöki alapképzésen vesz részt további négy kollégánk, *Kuruczné Nyikora Andrea*, *Domokos Balázs*, *ifj. Szalai Sándor* és *Szabó János*.

Nekik ezúton is sok sikert kívánunk a tanuláshoz.

**Nagy Mariann –
Dalmadi Zsolt**

Pályázati hírek

A *Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program – Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése* (TIOP-3.3.1) felhívására 2008. szeptember 29-én pályázatot nyújtott be igazgatóságunk „**A Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság Központi Székház épületrészének komplex akadálymentesítése**” címmel. A projekt fő célkitűzése a központi épület régi szárny földszintjének komplex, azaz fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítéshez szükséges beavatkozások elvégzése (ügyfélforgalmi váró, ügyféltér kialakítása és berendezése) a fogyatékkal élők életminőségének javítása, a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés elősegítése érdekében.

A pályázatot befogadták, jelenleg szakmai értékelése folyik.

A *Környezet és Energia Operatív Program – Állami tulajdonú árvízvédelmi művek fejlesztése* (KEOP-2.1.1.) pályázati konstrukcióban három pályázattal is részt kívánunk venni, így 2008 októberében az első fordulóba az alábbiakban röviden ismertetett pályázatokat nyújtottuk be.

A „**Kisdelta árvízi szükségeltározó korszerűsítése**” elnevezésű projekt célja a meglévő megnyitási (árvízi beeresztési) hely korszerűsítése új szegmensgátas kialakítással, egy új vízviissze-

zető műtárgy megépítése és azok elektromos ellátásának biztosítása. Megnyitási helyhez vezető út is épül töltésfejlesztéssel együtt.

A „**Mályvádi árvízi szükségeltározó fejlesztése**” projekt keretében nemcsak korszerűsíteni szeretnénk a robbantásos technológiával üzembe helyezhető, meglévő megnyitási helyet, amely a tározó feltöltését tenné szabályozhatóvá. Egy felső megnyitási hely létrehozását is célul tűztük ki, amely eredményeként a Fekete-Körös szinte teljes hazai szakaszán a tározás hatásával csökkentett vízhozamok vonulnának le. E programban valósulna meg a Fekete-Körös bal parti töltésének előírt koronaszintű kiépítése, valamint az Anti gátórházhoz és a tervezett felső megnyitási helyhez vezető út elkészítése is.

A „**Kettős-Körös árvízvédelmének fejlesztése**” című projekt a Kettős-Körös jobb parti töltésének erősítését tartalmazza, a Mérgesi tározóig összesen 13 km hosszon, azokon a szakaszokon, amelyek még keresztmetszetileg kiépítetlenek. A töltésben lévő műtárgyak biztonságossá tétele is megvalósul rekonstrukcióval és a használaton kívüliek elbontásával, valamint a folyó hosszúfoki szakaszán a középvízi meder partvédművel történő biztosítása is megtörténik.

Jelenleg a pályázatok formai értékelése zajlik.

Varga Melinda

Vízgazdálkodási Tanácsülés

A Körös-vidéki Területi Vízgazdálkodási Tanács 2008. október 10-én igazgatóságunk nagytermében tartotta ülését. Tájékoztató hangzott el az idei év öntözési tapasztalatairól, a TIKTVF Gyulai Kirendeltségének szervezetéről, feladatairól, valamint igaz-

gatóságunk árvízvédelmi fejlesztéseiről. Az ülésen a tájékoztatók elfogadásra kerültek. A Tanács ez évben, várhatóan decemberben, tart még egy ülést, ahol az őszi védműszemlék tapasztalatairól számolnak majd be a szakemberek.

Japport Magdolna

Vízkárelhárítási továbbképzés

Szeptember, október és november hónapban 2-2 nap időtartammal a vízkárelhárításban beosztott szakaszvédelemvezetők, helyetteseik, a beosztott műszakiak, illetve azok számára tartottak továbbképzést, akik a közeljövőben ezen beosztások várományosai lehetnek.

A három alkalom során, a 12 vízügyi igazgatóságtól résztvevő közel 300 dolgozó között a KÖR-KÖVÍZIG-et 29 kollégánk képviselte.

A sídfoki vízügyes üdülőben, illetve a bajai Eötvös József Főiskola új nagyelőadóójában szó esett -többek között- az árvizek hidrológiájáról, az árvízszintek emelkedésének okairól.

Előadás hangzott el a szivárgások elméletéről (a hidraulikai számítások alapjai), arról, hogy a csurgások, szivárgások, meghágások, hullámverés, suvadás, buzgárok elleni védekezés „ős-régi”, jól bevált módszereihez (nyúlógát, ellennyomó medence, stb.) a VIZIG-ek a 2006. évi rendkívüli árvízvédekezés során milyen új anyagokat (agrofólia, geotextília, stb.) és eszközöket (helikopter, PTSZ, uszály, stb.) és hogyan alkalmazták.

Megtudhattuk, hogy a belterületen való védekezés alkalomával mire érdemes odafigyelni. Rávilágítottak a korszerű szervezés, modern szóval logisztika fontosságára, a szükség- és vészirtás, illetve a lokalizáció során szükséges ismeretekre.

Képet kaphattunk az árvízvédekezés jogszabályi alapjairól, az elszámolási kötelezettség buktatóiról, a kommunikáció fontosságáról, a készültség előtti, alatti és utáni feladatokról.

Megtudhattuk, hogy a későbbiekben a továbbképzési stratégia részéket a hidraulikai egydimenziós modellezés témakörében várható oktatás, illetve a szakaszmérnökök és helyetteseik számíthatnak rá, hogy összehívják őket.

A záró előadásból értesültünk arról, hogy a minisztériumban előkészítés alatt van az Aszálystratégia. A jövő évben indul a nagyvízi mederkezelési terv részeként Kisköre és Szolnok között a hullámtér rendezése, a védekezés hatékonysága érdekében a közeljövő feladata lesz számunkra a védelmi és

lokalizációs tervek korszerűsítése, illetve szükséges az üzemeltetett művek vízjogi üzemeltetési engedélyeinek megújítása. Az utóbbi feladatra vonatkozóan büszkén mondhatjuk, hogy igazgatóságunk esetében a műveink vízjogi engedélyei – egy tervszerű folyamat során – megújításra kerülnek. Valamennyi kizárólagos állami tulajdonban lévő, általunk üzemeltetett létesítményünk (belvízcsatorna és szivattyútelep, öntözőcsatorna, holtág, árvízvédelmi töltés és szükséggtározó, vízminőségi kárelhárítási hely, nagyműtárgy és folyószabályozási mű) aktualizált, a jelenlegi állapotra vonatkozó vízjogi engedéllyel fog rendelkezni.

Szeretnék valamennyi kollégám nevében köszönetet mondani a stratégia kidolgozóinak, az előadóknak és a továbbképzés szervezőinek a színvonalas rendezvényért. Érdeklődéssel várjuk a folytatást, hiszen úgy váltunk el, hogy három év múlva találkozunk.

Kőváriné Szabó Erzsébet

MHT Ifjúsági Napok

A Magyar Hidrológiai Társaság 2008. szeptember 25-26 között rendezte meg a XV. Ifjúsági Napokat Siófokon. *Kumánovics György*, az MHT Közép-dunántúli Területi Szervezet elnökének megnyitóját követően a Balaton történetéről és vízgazdálkodásáról hallgathattunk színes előadásokat *dr. Szlávik Lajos*, az MHT főtitkára, *Kravinszkaja Gabriella*, a Balatoni Vízügyi Kirendeltség munkatársa, *Somogyi Boglárka* a Balatoni Limnológiai Kutatóintézet munkatársa és *Fejér Vilmos* a Balatoni Vízügyi Kirendeltség vezetője előadásában.

Ezt követően két szekcióban a fiatal mérnökök ismertették a dolgozataikat. Az első szekcióban az idén végző szakmérnök hallgatók előadásai hangzottak el, ahol én is ismertettem a szakdolgozatomat, amelynek címe: A Sebes-Körös folyó árvizei és árvízvédelmi fejlesztése a

Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság működési területén.

A szekcióüléseket követően az első nap megtekintettük a Sió-zsilipet, illetve a Balaton vízére szálltunk a Kelén fedélzetén egy kellemes hajókázás erejéig. Az esti baráti találkozón kötetlenebb formában kötöttünk új ismeretségeket.

A második napon, a szekcióüléseket követően előadásokat hallgattunk meg *Reich Gyula* (MMK), *dr. Szlávik Lajos*, *Kling Zoltán* (VITUKI) és *Fejes Péter* (ATIKÖVIZIG) előadásában többek között arról, hogyan kell elkészíteni és előadni egy dolgozatot.

A találkozó minden szempontból elérte eredményét. Fiatal mérnökökként megismerkedhettünk egymás szakmai tapasztalataival, tudásával és új kapcsolatokat alakíthattunk ki.

Nagy Mariann

Ötvenöt éves az egységes vízügyi szolgálat

II. József német-római császár, magyar és cseh király 1783. április 20-án kiadta a magyarországi folyók hajózhatóvá tételéről szóló 3065. sz. rendeletét, amely a Helytartótanács feladatává tette a szükséges intézkedések megtételét. Erre a rendeletre hivatkozva kérték bejelentést az egyes vármegyéktől a területükön folyó vizek állapotáról, valamint hajózhatóságuk feltételeiről. *II. József* ezt követően Vízi- és Építészeti Főigazgatóságot hozott létre 1788-ban, a Helytartótanács és a Magyar Királyi Kamara alárendelt szervezeteként, amelynek feladata a vízumunkálatok előkészítése, lebonyolítása, véleményezése és ellenőrzése volt. Ezzel az intézkedéssel a vízügyi államigazgatás kezdetét vette.

Az ország számos területén, Gyulán is társulatot hoztak létre, Gróf Széchenyi István kezdeményezésére itt alakult meg a Körös-Szabályozási Társulat. A Körös-vidéken további nyolc társulat kezdte meg működését 1855-ig, a te-

ritetek tényleges gazdáiként. A vízgazdálkodási tevékenységet hármasszervezeti tagozódás jellemezte. A folyammérnöki és a kultúrmérnöki hivatalok látták el az irányító, útmutató és a felügyeleti tevékenységet. A központosító szakmai irányítás szükségességének felismerése nyomán, 1870-ben Gyulán is megszervezték a közigazgatási határokhoz nem igazodó Folyammérnöki Hivatalt.

A két világháború között az állami vízügyi szolgálat a földművelési tárca felügyelete alá tartozott. A földreformot követően, 1948-ban a vízügyeket több minisztérium és főhatóság között szétosztották. A vízügyi szervezet megosztottsága, működésének hibái egyre sürgetőbbé tették az irányítási rendszer átalakítását a központban és a területi hivatalokban is. Világossá vált, hogy a hatékony állami vízgazdálkodást csak egy koncentrált vízügyi igazgatás képes biztosítani.

A vízügyi igazgatás átszervezéséről, az egységes vízügyi

szervezet létrehozásáról 1953. szeptember 30-án megjelent az 1060/1953. (IX.30.) Korm. számú határozat. Az első Nagy Imre-kormány 1953. október 1-jei hatállyal megalapította az Országos Vízügyi Főigazgatóságot, s annak területi szerveit, a tizenkét vízügyi igazgatóságot. Az egységes vízügyi igazgatás körébe tartozott a vizek tervszerű hasznosítása, az árvizek, belvizek, a vízszennyezések elhárítása, valamint a vízimunkák és vízellátási munkák műszaki tervezésének, kivitelezésének, üzemeltetésének szabályozása és ellenőrzése. 1957-től a vízügyi szervezet foglalkozott a települések vízellátásának és csatornázásának műszaki kérdéseivel is.

Az 1953-as döntéssel a vizek mennyiségi és minőségi felügyelete egységes állami irányítás alá került, az ezen alapuló szervezeti és igazgatási struktúra mind a mai napig a leghatékonyabb megoldásnak bizonyult.

Bátai Jánosné

Igazgatósági ünnepség

Emlékülésen

A vízügyi szervezet megalakulásának 55. évfordulója, valamint az Idősek Világnapja alkalmából 2008. október 6-án igazgatóságunk központi épületének nagytermében ünnepi megemlékezést tartottunk.

Az ünnepségen *Bak Sándor* igazgató úr köszöntötte a megjelenteket. Beszédében megemlékezett a vízügyi szervezet megalakulásáról és az Idősek Világnapjáról. Őt követte *Kisháziné Vincze Julianna*, aki saját versét adta elő. Az ünnepi megemlékezés megható pillanatai következtek, amikor az első vízügyes mérnök, *Solymosi Istvánné, Gizike néni* szólalt meg. Kedves, közvetlen hangnemben idézte fel a munkába állásának kezdeti időszakát, időnként megnevettetve a jelenlévőket, vagy éppen könnyet csalogtatva a szemekbe. Vámos Sándor, a Szivárvány Nyug-

dijas Klub elnöke beszédében méltatta az elődök kiváló munkáját. *Czakóné Czédli Jolán* vetítéses előadásában átfogó képet nyújtott a vízügyi szolgálatban eltöltött éveiről. Az ünnepség további részében az igazgató úr köszöntötte a Miniszteri Oklevélben részesített kitüntetettjeinket: *Nagy Mihálynét* és *Vámos Sándort*. Ezt követően *Körmendi Lajos* verse, „A folyó születése” hangzott el *Boldog Barbara*, pályakezdő fiatal tolmácsolásában.

A narrátor tisztségét betöltő *Juhász András* is hozzájárult a méltó megemlékezéshez.

Az ünnepség zárásaként két, születésnapját október 1-jén ünneplő munkatárs, *Andor László* és *Komlósi Zoltán* vágta fel a százszeteles csokitortát.

**Bátai Jánosné,
Japport Magdolna**

A száz szeteles ünnepi torta

Gyulai emlékképek 50 év távlatából, az első hévízkút fúrása

Első találkozásom Gyula városával 1958 májusában – 50 évvel ezelőtt – történt, amikor a Kastélykertben felállított fúróberendezés ellenőrzésére utaztam le Budapestről, mint a Vízkutató és Kút-fúró Vállalat (VIKUV) termelési előadó mérnöke.

A fúrás előtörténetével már a központban megismerkedtem, mert Gyula fürdővárossá fejlesztése érdekében a városi tanács hosszú éveken keresztül kitartó küzdelmet folytatott, s ennek részese volt a VIKUV is. A MÁFI a kutatófúrás talpmélységét előbb 1500, majd 2000 m-ben határozta meg. Gondos előkészítés után a szükséges pénzügyi fedezetet is megszerezte a város és a vállalat ceglédi üzemével elkészítette a torony alapot a lovarda szomszédságában. Itt azután felállították a 41,5 m-es fúrotornyot, és felszerelték a korábban a szentesi kórház hévíz kútjánál alkalmazott fúróberendezést, és megkezdődött a Kastélykertben a lyuk fúrása.

Szerencsés helyzetben voltam, mert a fúrás ideje alatt láttam Gyulát tavasszal, nyáron és télen. Hetente utaztam ide, így bőven volt alkalmam megismerni azt a szép kis várost, melyről Enyedi G. Sándor tanácselnök „Gyula város” című, 1958-ban megjelent munkájában így írt: „*Feladata a könyvben bemutatni a város küzdelmes múltját, a fejlődés zeg-zúgos fő vonalait. A múlt ismerete a jövőt formálás eszköze is. Mondták már azt, hogy halott város ez. Nem vették számba, hogy csak az a város lehet halott, amely lemond jövőjéről is, amelynek nincs lelkes, áldozatra is kész lakossága. Gyula mindkettővel rendelkezik: méltó a fejlődő, szebb életre.*”

A városba érkezve – melyről még gimnazistaként úgy tanultam, hogy Békés vármegye székhelye volt – a hatalmas gesztenyefasor övezte Sztálin úton végighaladó keskenyvágyú kisvasúton jutottam el a Komló Szállóhoz.

Már Budapestről megrendeltem a szobát, így nem volt gond a szállással. A portással – aki egy idősebb szimpatikus ember volt – igen jó kapcsolatba kerültem. Alkalmanként 1-2 pohár fröccs megtette hatását – így a következőkben mindig az egyágyas szobát kaptam. Ha ez éppen foglalt volt, úgy is mindig egyedül laktam, pedig ebben az időben összerakták az embert akár vadidegenekkel is. Akkoriban ez volt a szokás.

Lepakolás után azonnal kimentem a fúráshoz a Városház utcán át, elhagyva előbb a Szabadság teret, majd az Otthon vendéglőt, a Városház utca és a Megyeház utca sarkán található Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság székháza mellett haladtam tovább. Szemben volt a Gulyás csárda, ahol a gulyáslevesek rafinált változataival ismerkedhettem meg. A Petru Groza parkban található műemlék jellegű görögkeleti román templom mellett egy kis hídon át jutottam az eléggé elhanyagolt Kastélykertbe, messziről látva a középkori várat és a fúrotornyot.

Magát a fúrotornyot nem messze a várost átszelő Körös-ágtól állították fel. A Harruckern-Almácss kastély ebben az időben napközis gyermekeknek adott otthont, mellette helyezkedett el az urasági lovardának épült klasszicista stílusú csarnok, melyet a fúrási idő alatt raktárként használtunk. Fehér Sándor vezető-fúrómester megmutatta nekem az Erkel fát, vagy más néven Bánk bán fát, mely abban az időben is már védett történelmi emlék volt.

Szinte az első naptól kezdve szoros kapcsolatot alakítottam ki Enyedi G. Sándor tanácselnökkel, akivel – dacára, hogy tanárember volt – meg tudtam beszélni a fúrással kapcsolatos munkákat és problémákat is. Hamar megismerkedtem a Dózsa György téren álló, korábbi Megyeháza épületével, amely akkor a Városi Tanács székháza volt, ahol a vezetőségi részére többször is adtam tájé-

Folytatás az 6. oldalon ➔

Gyulai emléképek 50 év távlatából, az első hévízkút fúrása

► **Folytatás az 5. oldalról**

kozatást, ismertetést a fúrás munkája állásáról. Békés megye egykori székházának homlokzatán lévő régi megye címert de sokszor meg-megnéztem magamnak látogatásaim során... De nemcsak ekkor, hanem később is! Amikor a magyarországi artézi kutak történetével foglalkozva, gyakori vendég voltam az ugyanitt székelő levéltárban.

Nagyon izgatott hazánk egyetlen megmaradt műemléki téglavára, melyet idők folyamán átépítettek, bővítettek, helyreállítása ottlétünk alkalmával már folyamatban volt, de ez nem zavart abban, hogy be nem menjek a várba, ahonnan szép volt a kilátás a közeli városrésze.

Egyik Komló szállóban töltött napom reggelén sorozatos monoton hangot hallottam az utcáról: „psz-psz-psz”. Kinézve az ablakon öt-hat különböző származású férfi ágeprűvel tisztította az utcát, közben el-el robogott a villamos szerepét betöltő kisvasút, rövidebb-hosszabb sípolással.

A városban való huzamosabb tartózkodásom során – amint időm engedte – lassan megismerkedtem a rendezett parkok és a fásított útvonalak mentén Gyula nevezetességével, melyben nagy segítségemre volt a már említett, és ajándékba kapott Enyedi G.-féle városi monográfia.

Ismét térjünk vissza a fúráshoz! Július elején elértük a 1002 m-es mélységet, majd a 9 5/8"-es (241 mm) béléscsőórakatot beépítettük és palástcementezezzel rögzítettük. Az olajosok három cementező kocsiával kb. 1200 zsák cementet használtunk fel. Előzetes megbeszélés alapján Enyedi G. Sándor is végignézte ezt a munkafolyamatot, amelynek során háromszor nyolc ember, fejenként átlag 50 zsák cementet adagolt a cementező aggregát részére. Meg kell hagyni nagyon szép munka volt!

Augusztus elején elértük a tervezett 2004 m-es talpmélységet, majd az előírt geofizikai mérést követően

beépítettük a 6 5/8"-es (168 mm) béléscsőoszlopot. Ennek biztosítására 400 zsák cementet használtunk fel. Természetes, hogy mindkét csövezésnél és cementezésnél jelen voltam, mert abban az időben az ilyen munkánál a mérnök jelenlétét előírták.

Szeptember 12-e volt, amikor végrehajtottuk a legalsó (1843–1823), majd egy felsőbb (1480–1450) vízáadó réteg megnyitását az ún. „jet-perforálás”-sal. Az iszapcsere utáni órákat a torony mellett töltöttem Fehér Sándorral. Velünk volt a tanácselnök is, és vártuk a kút beüzemelését. A víztermelés csak lassan indult. Szeptember 17-én éjjel, a fúrólukból 1,5 m-es kifolyó magasságában meginduló fortyogó, gőzölgő vízhozam fokozatosan percenként 150, majd 250 literre nőtt. Nagy volt az öröm a jelenlévők között, melyet ott a helyszínen azonnal meg is ünnepeltünk.

Másnap reggel a tanácsnál és a városban is futóútként terjedt el az örömhír: megvan a melegvíz! Ezt követően újabb rétegeket kötöttünk be, így a vízhozam erősen növekedett. 1,6 m kifolyómagasságban már 600 l/min lett a vízmennyiség és ennek megfelelően a hőfok 76 °C-ra emelkedett.

Beszéltem az égiekkel, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan most is próbáljanak szép időt biztosítani nekünk. Legalább két napra a három napos túrából, amit őszi szokásainkhoz híven, egy többlépcsős, a már megszokott, de meg nem unt Boga völgyében, a környék újabb és újabb szépségeit megcsodálva kívánunk eltölteni.

Miért megszokott? Azért, mert sok-sok évvel ezelőtt eldöntöttük, a Vízgazdálkodási Osztály és az akkori Vízellátási és Szaturnázási Osztály dolgozói, hogy közösen szervezünk kirándulásokat. Először is a Körösök és a Berettyó vízgyűjtőjének megismerését tűztük ki célul, de egész Erdélyre is sort kerítünk, hiszen minden szépségére áhítozunk a kezdetektől fogva. Megjegyzem a mai társaság összetétele sokrétűbb, mivel más osztályokról

A nagy örömben persze némi üröm is vegyült. Az 1438–1336 m közötti réteg belövése után, a perforátor – kiépítése közben – mintegy 300 m-ben megszorult. E mentés felszámolására a VIKUV felkérte a neves bányamérnököt, Faller Gusztávot, aki mellett október 21–27. között asszisztálhattam.

Mondanom sem kell, hogy ebben a periódusban gyakrabban voltam vendég a tanácsnál, mint azelőtt bármikor, tájékoztatói és megnyugtatói feladattal. Végül is barátsággal váltunk el egymástól.

A sikeres felszabadító munka után a hévíz 1,6 m magasságban 71 °C-os hőmérséklettel és 500 l/min mennyiségben – egyelőre a Körösbe zuhogott, de a felszálló párában már kirajzolódott a születendő fürdő körvonala. A siker gyors intézkedésre sarkallta a tanácsot, és 1959. május 1-jétől kezdve minden esztendő gazdagította a Várfürdőt.

Befejezőképpen visszatérek az Enyedi Sándor által leírtakra: „...csak az a város lehet halott, amely lemond jövőjéről is, melynek nincs lelkes, áldozatra kész lakossága”. Hogy ez így volt, azt nemegyszer tapasztaltam, amikor később ismét Gyulán járva, egy bizo-

nyos Miklós bácsival (elnézést családi nevére már nem emlékszem) többször találkozva mesélte, hogy amikor egy-egy üzemből, gyárból társadalmi munkára kért dolgozókat, szinte az igényelt létszám többszöröse jelentkezett munkára, s bizony nemegyszer előfordult, hogy mivel nem vételezett több szerszámot (ásót, lapátot, csákányt, talicskát), mint amennyire abban a pillanatban szükség volt, – kitört a harci láz: hogy akkor ök miért jöttek ki potyára. A fürdő fejlődése érdekében kifejtett összefogás szinte felülmúlt mindent! Gyula város lelkes, áldozatra kész lakossága méltó volt a szebb, a fejlődő életre.

Befejezésül még egy megtörtént eset: a fúróberendezés következő munkája Békéscsabán volt, ahol szintén sikerrel jártunk. A baj akkor következett be, amikor Békéscsabán csupán csak 365 l/min 76 °C-os vizet nyertünk. Nem volt kegyelem és „megvádoltak” bennünket, hogy Gyula városa lefizette a fúrósokat, hogy itt kevesebb víz legyen, mint amennyi Gyulán lett.

Ilyen volt a két szomszédvár harca!

Csath Béla aranyokleveles bányamérnök, ipartörténész

Ősz a Bogában

is vannak állandó tagok és a felügyelőség régebbi dolgozói is velünk tartanak, akik jelenlétükkel emelik a társaság IQ-ját.

És lőn! Óhajunk a saját szervezésünknek és az igazgatóságunk köszönhetően évről-évre, részletenként teljesülni látszik, bár még nem láttunk, illetve nem elégszer láttunk minden szépséget. Évente kétszer szervezünk kirándulást, nyár elején és ősszel, hogy megcsodálhassuk a kora nyár zöldjét és az őszi varázslatos színeit is.

Miért többlépcsős? Ezek az utak nem padon ülősek és gépkocsival minél hosszabbak, hanem gyalogló túrák. Ez úgy értendő, hogy kocsi nélkül megközelítünk egy kiválasztott területet, ahol kiszállás, bot a kézbe és indulás a gyalogtúra! Na, de az irodisták! Nem mindig a koruk határozza meg, de nem

igazán edzetek a feladatra. Így aztán a megközelítendő szépséges hegycsúcsokhoz, barlanghoz, szurdokhoz tervezett túránál az erőnléti állapot szerint megszlik a társaság. A 0-ás csoport marad a kocsik közelében kisebb sétát vállalva, az 1-es és a 2-es középszinten teljesít, míg a 3-as csoport a csúcsra tör, ők a legkitartóbbak, már a Retyezát legmagasabb csúcsát is meghódították.

Az eddigi gyakorlatnak megfelelően a három napból két nap kellemes időjárású volt Az első napon megnéztük a Mézgedi barlangot, majd megfőztük a közös vacsoránkat. Másnap a Pádison a Szamos-bazár került sorra. Vasárnap egész nap esett, így korán hazaértünk, de nem búslakodtunk, arról beszélünk, hova megyünk a jövő nyár elején.

Kendrella János

„Új” Vízügyesek Interjúsorozat

dr. Horváth Petra

– *Hogyan kerültél az igazgatósághoz?*

– A diplomámat 2006. nyarán szereztem meg a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán, majd Pesten egy ügyvédi irodában kezdtem el ügyvédbojtárkodni, ahol 4 hónapot töltöttem el.

Mivel eredetileg is a közigazgatásban szerettem volna elhelyezkedni, nagy örömmel töltött el, hogy a többéves távol töltött idő után újra Gyulára jöhettek és egy humánusabb környezetben, érdekes munkára nyílt lehetőségem. Ezért nem gondolkoztam sokat az állás elfogadásánál, 2007. február 1. óta vagyok a KÖR-KÖVIZIG Igazgatási Osztályán jogi ügyintéző.

– *Úgy tudom a családon keresztül már korábban is kötődöttél a vízügyhöz...*

– Apai ágon már a nagyapám is itt dolgozott pénzügyi vonalon, hosszú éveken keresztül, melyet néhány idősebb kolléga a mai napig is megemlít.

Édesapám is itt kezdett dolgozni a vízügynél, először gépészként, később nádvágó-, majd kotrógépkészítőként. Erre már én is emlékszem, mert a munkája kapcsán sikerült eljutnom vele például Ausztriába, ami hihetetlen nagy élményt jelentett. Gyerekként sokszor vettem részt vízügyes rendezvényeken. Édesapám párszor elvitt magával dolgozni is, amit nagyon élveztem, mert olyankor motorcsónakáztunk, úsztunk, sőt néha saját homokozót teremt ki nekem a kotrógéppel.

A családból rajtam kívül sajnos már csak a nagybátyám tagja az igazgatóságnak.

– *Milyen együttműködést sikerült kialakítanod a kollégákkal?*

– Nem volt nehéz dolgom, mert a kollégák nagyon nyitottak és segítőkészek voltak mindenben. Annyira befogadtak, hogy a munkakezdésem

után néhány nappal például már a Reneszánsz Karneválon léphettem fel a vízügyes csapat tagjaként...

Az igazgatósági munka során sokszor „rászorulunk” egymás segítségére, de úgy érzem, bárkihez odamehetek a kérdésemmel, és azonnal megkapom a választ, és ez fordítva is így van. Márpedig az igazgatóságnál szerintem nagyon fontos, hogy a műszaki, a jogász és a közgazdász végzettségű emberek jól együtt tudjanak működni.

A közvetlen kollégáimmal az osztályon is nagyon elégedett vagyok, nemcsak szakmailag segítenek bármiben, de a jó hangulat megteremtésében is nagy szerepet játszanak...

– *Egyedül szeretsz dolgozni, vagy inkább csapatban?*

– Sok az olyan feladat, melynél nem egyértelmű a döntés, vagy a jogszabályok értelmezése kapcsán is a kollégákkal gyakran fordulunk egymáshoz segítségért. Mikor idejöttem dr. Boldizsár Antal felajánlotta, hogy beszéljünk át a problémás ügyeket. Ezt a lehetőséget ki is használtam, jól bevált és ez azóta is így működik.

Szerencsére nagy tapasztalattal rendelkező jogászok

vesznek körül, akikkel nagyon szívesen dolgozok egy csapatban. Többször előfordul, hogy meggyőzzük egymást az álláspontunkról, vagy egy új aspektusra világítunk rá a másik előtt, ami szerintem körültekintőbb döntést eredményez. Persze ez nem jelenti azt, hogy egy kérdés felvetése előtt ne járjám körül tőlem telhetően legjobban a jogszabályi hátteret, mert ellenkező esetben csak zavarnánk egymás munkavégzését.

– *Az utóbbi időben végzett feladataid közül melyik a legemlékezetesebb számodra?*

– Az itteni munkában éppen az tetszik a legjobban, hogy nagyon sokszínű, szinte nincs két egyforma ügy. Leginkább az olyan feladatokat szeretem, amelyeken el lehet gondolkozni, vagy kreativitást igényelnek.

Kihívást jelentett például a Gallicoop ügy, melyben dr. Vasas Ferencné kollégámmal sokat egyeztetünk a szennyvízbevezetéssel kapcsolatos aggályaink érvényesítési lehetőségeiről. Mivel az igazgatóság nem rendelkezik hatósági jogkörrel, nem mindig sikerül kivívni a vízminőséggel kapcsolatos elvárásainkat és ebből adódtak a problémák.

A legutóbbi feladatom,

mellyel elég sokat foglalkoztam, a Pályázati Osztály felállításával kapcsolatos belső szabályozás, melyet azért emelek ki, mert a pályázatok szakszerű lebonyolításán sok fejlesztés megvalósítása múlik, és véleményem szerint ebben egy jó belső szabályozásnak is szerepe lehet.

– *Szabadidődben meglehetősen aktív vagy, koncertek, sport, külföldi utazások, francia nyelvtanulás, has tánc és még számtalan dolog... Mi az, amire még nem jutott idő, de megpróbálnád, ha lehetőség nyílna rá?*

– A nyelvtanulást mondanám a legnagyobb hobbinak, ami a némettel kezdődött. 2003/2004-ben sikerült kint töltenem két szemesztert a lipcsei egyetemen, ahol sokat fejlődtem és ott kaptam kedvet az angolhoz. Az angolt most ideiglenesen szüneteltetem, mert elkezdtem egy éve a franciát.

A tánc talán az, amely végigkísérte eddig az életemet. Profi szinten egyiket sem űzöm, de majdnem mindenféle nemzetiség táncára nyitott vagyok. Jártam már néptáncra, társastáncra, salsára és has táncra. Talán balkáni táncot tanulnék még szívesen.

Nyáron terveztem a Bala-ton-átúszást, de nem jött össze, így ezt jövőre újra célként tűzöm ki.

– *Milyen tervekkel nézel a jövő elé?*

– Miután kétéves munkaviszonyon vagyok túl, így 2009-ben szeretném elkezdni az első szakvizsgámat, hogy minél előbb túl legyek rajta.

Jól érzem magam Gyulán és az igazgatóságnál képzelem el a jövőmet. Ezért az elkövetkező évekre is azt tervezem, hogy ezen a területen minél több ismeretet szerezzek.

Magánéleti téren is megtaláltam a helyem, ezért jelenleg úgy érzem, hogy többet nem kívánhatok...

dr. Deák Zoltán

Családi nap

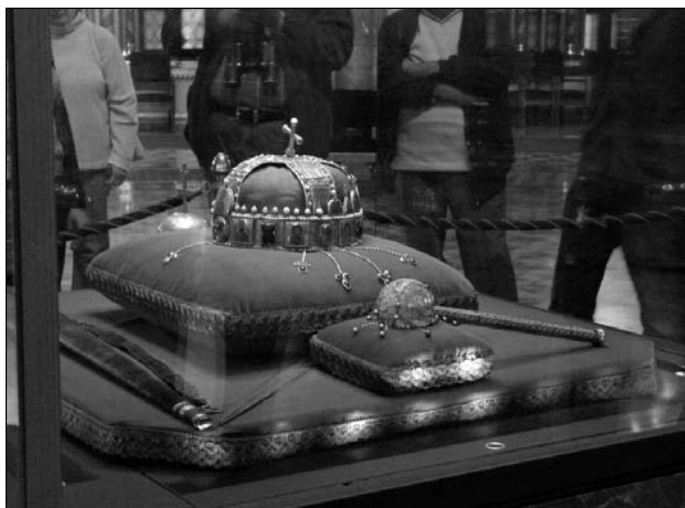
Idén is megrendeztük a családi napot, több mint kétszáz résztvevővel. Mint mindig, most is nagyon sok program és jutalom várt a sport- és ügyességi játékokban résztvevőkre.

A különböző labdajátékok nagyon népszerűek voltak. Két kosárlabda csapat alakult, a központ és a szakaszok részvételével. A kosárlabdában a szakaszok csapata nyert. Három futballcsapat mérte össze tudását, az MBSZ, a szakaszok és a központ csapata, ahol az MBSZ győzött. Mindenki örömeire családi vetélkedő is volt nyolc csapat részvételével, melyet Pápáné Molnár Edit és családja nyert meg. Az ebéd több bográcsban készült, a szakácsok most is nagyot alkottak. Arcfestés, bábjáték, állat simogató, sorverseny is volt, csokoládé és játék nyereménnyel. A kicsik, a szülei és a nagyszülei egyaránt jól szórakoztak. Köszönet jár az óvónéniknek, akik báboztak és „kézműves” foglalkozáson ösztönözték csodás alkotásokra a gyerekeket.

Az időjárás is kegyeibe fogadta a résztvevőket. Bár már szeptember elején jártunk, mégis remek „nyári” nap volt. A jó hangulatot csak fokozta a Jobbágy Zoltán által szolgáltatott, hangulatos könnyűzenei összeállítás. Elmondható, hogy a sok szervezés és a segítő kezek munkája eredményes volt. Köszönet mindenkinek az odaadó munkáért és a jó hangulatú részvételért!

Brandt Györgyné
szakszervezeti főbizalmi

Kirándultunk Budapestre

A koronánál

Eltelt egy év a felejthetetlen gödöllői kirándulásunk óta, így izgalommal vártuk a következő közös és vidám együttlétet.

Október 12-én, vasárnap különbusszal a főváros felé vettük utunkat. Megnéztük a Parlamentet, ami számunkra lenyűgöző volt, Kruchió István gátórnek viszont még nagyobb élményt jelentett a látogatás, mivel kormányórként dolgozott az impozáns épületben. A Planetáriumban egy kisfilmet néztünk meg a csillagokról és a földönkívüliekről. Sajnos ez a program egy kis csalódást okozott a résztvevőknek. A két kötött program közötti

időt mindenki érdeklődésének megfelelően tölthette el. Kis csapatokba verődve, volt aki a Vidámparkot, volt aki a Néprajzi Múzeumot választotta, de a gyönyörű napsütéses időben a vár környéki séta is felemelő élményt nyújtott. Hazafelé jövet sem telt unalmasan az út, hiszen a megszokott nótafák vidám dalokkal szórakoztatták a többieket, kisebb nagyobb hibákkal, de annál nagyobb kedvvel.

Már várjuk a következő úti célt, ahol ismét derűs órákat tölthetünk együtt.

Szarvasi Szakszermélnökség

Tanulmányút Ópálosra

Csoportos bortúra

Az Ifjúsági Klub 2008. szeptember 20-ai – szombati – indulással kétnapos tanulmányutat szervezett, mely – mint utóbb bebizonyosodott – rengeteg élményt tartogatott számunkra. Kényelmes, utazással és beszélgetéssel eltelt néhány óra után érkezünk meg Aradra, ahol kissé ugyan zord idő, de ugyanakkor egy nagyon kedves idegenvezető is várt minket. Elsőként a Tűzoltó térhez sétáltunk el, ahol a megbékélés parkjának két emlékművét, a Szabadság szobrot és a román diadalívét néztük meg. Aradi kirándulásunknak főbb állomásai voltak még: az 1913-ban épült Kultúrpalota, az 1877-ben épült Városháza, a Minorita templom, a Református templom, ahol Horthy Miklós házasságot kötött, és még rengeteg egyéb nevezetesség, amelyeket a régi korok hangulata... Rövid ebédszünet után a 13 aradi vértanú emlékművét koszorúztuk meg és elszavaltuk a Szózatot.

A következő úticél Ópálos volt, ahol részletesen megis-

mertettek minket a borkészítés technikájával, és mivel a szállásunk is itt volt, így a szobák elfoglalása és a gyors felfrissülés után közelebb kerültünk a Ménesi borvidék jellegzetes boraihoz.

Vasárnap, a reggelit követően Máriaradna felé vettük az irányt, mely ferences temploma híres búcsújáró hely, mivel itt található a Bánság és a szögédi nagytáj legnagyobb Szűz Mária kegyhelye.

A hazaindulás előtt még a Solymosi várat néztük meg. Lentről nézve messzinek és meredeknek tűnt az út, de egy kényelmes sétával szerencsésen felértünk. A 130 méter magasra épült vár romjai közül gyönyörű látvány tárult elénk a Maros szorosra: a Maros folyó kanyarulataira, és az Aradi síkságra.

A világsi várra csupán egy pillantást vetve a hazaúton összegeztük az élményeket és bizton állíthatom, hogy mindenki olyan érzésekkel hagyta el a csodás erdélyi tájat, hogy a visszatérés egy szemernyit sem lehet kétséges.

Dr. Trippon Nikolett

A Pádis vidékén jártunk

A Vízrendezési és Vízhasznosítási Osztály október 17-18-19.-ére kirándulást szervezett Romániába, Aradra és a Pádis vidékére.

Az első napi program városnézés volt Aradon, melyet a borongós időjárás és az időszakosan eleredő eső lerövidített, siettetve ezzel a következő állomást, amelyen borkóstolás várta a csapatot.

A helyszín: Ópálos, Wine Princess pincészet, ahol bemutatatták nekünk a borkészítés lépéseit, módszereit, és természetesen bevizsgálhattuk a folyamat végeredményét is. Erre a napra nem maradt már más csak a szállás felderítése, melyhez még több mint 100 km-t kellett buszozni.

A másnapi úti célunk a Pádisi menedékház volt, ahonnan a terv szerint gyalog, egy turista ösvényen lejutunk egészen a Csodavárig.

Az utakat errefelé már nem éppen egy kisbusznak találták ki, de lassú tempóval, megérkeztünk a menedékházhoz. Az aznapi fényképek jelentős százaléka 10 perc leforgása alatt elkészült. A busz innen elment a túra tervezett végéhez, a Csodavár kijáratához. Annak ellenére, hogy a hőmérséklet 0 foktól alig volt magasabb, a napsütésnek hála, szép idő volt a túrázáshoz. Így október közepén a domboldalak három színben pompáztak, zöldben a fenyők és más örökzöldek, vörösben és sárgában a lombhullató fák. Ez a színkavalkád elvonta a figyelmünket egy nyegedik színről, a kék pöttyről,

A bátor csapat

amely az ösvény nyomvonalát jelölte, így a tervezett útvonaltól nyugatnak tértünk el. Az egyre magasabb gazzal borított utak, ösvények szembesítettek minket azzal a ténnyel, hogy nem a kijelölt úton haladunk. Tájékozódási pontokat keresve hamarosan egy (a környéken megszokott állapotú) közútra leltünk, melyet a térképen beazonosítva elindultunk végre az eredeti cél felé. A fák közötti köves, sáros ösvényen haladva hamarosan megpillantottuk a hatalmas sziklafalakat és a barlang közel 70 m magas bejáratát. Volt akiben kétségek merültek fel afelől, hogy le kell-e egyáltalán menni oda, de végül is győzött a felfedezés vágya. A dolinába, vagy az úgynevezett várudvarba meredek, köves lejtőn, vastag drótkötelek és láncok segítségével jutottunk le. A barlang az előző napi csapadék lefolyó vizei miatt járhatatlan volt. A

meredek sziklafalak, hatalmas méretű kövek és a nagy szintkülönbségek képeire valószínűleg sokáig fognak emlékezni a csoport tagjai, akárcsak arra a hosszú, meredek, görgeteges emelkedőre, ami a kijáratot jelentette a várudvarból. Ez volt az aznapi utolsó jelentős szintkülönbség, amelyet leküzdve, mintegy jutalomként a sziklafal tetejéről csodálatos panoráma nyílt a dolinákra. Néhány száz méter – helyi viszonylatban – sík terep után visszaérkeztünk a buszhoz, amely visszavitt bennünket Szódra.

A harmadik nap reggele ismét szép, túrázásra kellemes időjárást és némi izomlázat hozott.

A menetrend hasonló volt az előző napihoz, csak minden korábban zajlott, így 8 óra előtt állt meg a kisbusz az aznapi célterület, a Szamosbazár közelében. A túraútvonal lényegesen hosszabb időt igé-

nyelt volna, mint amennyi rendelkezésre állt – mivel a hazaút is erre a napra volt ütemezve - ezért végső célként a *Belvedere* kilátópont lett megjelölve. Rövid séta után a csapat két részre osztozott, mivel az Aragyásza barlang járható volt, néhányan ezt az utat választottuk. 200–300 m után volt a találkozási pont a Feredő patak vízesése mellett. Innen az ösvény a fák között haladt. Az út felfelé alattomosan emelkedett, helyenként kidőlt fák nehezítették.

A kilátóponttól nem messze újra szétváltunk, mivel az utolsó néhány száz méteren két vízmosáson való átkelés, sáros, csúszós erdei talaj és egyre több kidőlt fa nehezítette az ösvényt. A csapat egy része visszaindult a buszhoz ugyanazon a nyomvonalon, amerre jöttünk. Néhányan továbbmentünk a kilátóhoz, ahol szédületes magasság és bivalyerős szél várt a kiemelkedő sziklán. Néhány fotó és pár perc nézelődés után visszaindultunk a többiek után, akik már a busznál vártak ránk.

Újabb hosszú óra zötykölődés után visszatértünk Szódra, majd csomagolás-bepakolás után indultunk haza. Az otthon közeledtét a horizonton egyre zsugorodó, majd végül teljesen eltűnő hegyek jelezték.

Mindenki fáradtsággal, de gondolataiban szebbnél szebb emlékekkel tért haza, és valószínűleg sokáig emlékezni fog erre a rövidke, de annál tartalmasabb három napra.

Bujdosó Szabolcs

Lélegzetelállító látkép

Jön a Mikulás!

Az Ifjúsági Klub

2008. december 5-én
16.00–19.00 óráig

Mikulás-napi ünnepséget

szervez, melyre minden vízügyes dolgozó
gyermekét, unokáját szeretettel várjuk.

A rendezvény helyszíne:
KÖR-KÖVÍZIG székház, nagyterem

Részletes program:
16.00–17.00 óra
Mikulásváró bábműsor,
díszek készítése

17.00–19.00 óra
A Mikulás érkezése,
a csomagok kiosztása

A jelentkezéseket november 30-ig
kérjük tegyék meg
Kukár Istvánné Ildikónál (22-242), vagy
Japport Magdolnánál (22-172).

*A Mikulásnak komoly segítséget jelent,
ha a gyerekekről
egy-két mondatos jellemzés készül.
A rendezvény sikeréhez a vállalko-
zó kedvű anyukák, nagymamák
sütemény hozzájárulását várjuk.*

**Szeretettel várjuk
a gyerekeket
és a szülőket!**

IDŐJÁRÁS

Október hónapot az évszakhoz képest lényege-
sen melegebb, az átlagosnál csapadékszegényebb
időjárás jellemezte.

A napi legmagasabb hőmérsékletek +7 °C és +25
°C közöttiek, míg a napi legalacsonyabb hőmér-
sékletek -1 °C és +15 °C közöttiek voltak. A havi
középhőmérséklet +13,1 °C volt, ez az érték 2,9 °C-al magasabb
a sokéves átlag +10,2 °C-os értékénél.

Az igazgatóság területén átlagosan 18,2 mm csapadék hullott,
s ez nagymértékben, 30,0 mm-el elmarad az erre az időszakra
jellemző október havi sokéves átlagtól.

A csapadékmérő állomások közül a legnagyobb csapadékmennyi-
ségeket -34,2 mm-t -Darvas állomáson mérték, míg a legkeve-
sebb csapadék - 12,2 mm - Békéscsaba állomáson hullott.

A havi csapadékmennyiségek és a sokéves átlag alakulása

Megnevezés	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.	Okt.	Össz.
Sokéves átlag (mm)	46,8	39,0	29,3	29,8	33,0	45,0	56,7	65,8	52,5	47,7	42,1	48,2	535,9
2007-2008. (mm)	37,9	36,5	17,2	6,5	59,2	38,7	74,4	95,8	56,1	38,0	43,9	18,2	522,4
Eltérés az Átlagtól (mm)	-8,9	-2,5	-12,1	-23,3	26,2	-6,3	17,7	30,0	3,6	-9,7	1,8	-30,0	-13,5

Az aktuális hidrológiai évben a csapadékösszeg csekély hiányt
mutat a sokéves átlaghoz képest, annak 97%-át teszi ki.

A talajvíz – a vizsgált kutak adatai alapján – az október havi
sokéves átlag, 336 cm felett áll, 15cm-rel helyezkedik el maga-
sabban (321 cm).

Talajvízszint-megfigyelő kútjainkban a hónap folyamán
átlagosan 6 cm vízszint-süllyedés volt tapasztalható, a talajvíz
– helytől függően – a terepszint alatt 231 cm (Szabadkígyós,
emelkedő) és 452 cm (Békés-Vízesfás pusztá, süllyedő) közötti
mélységben volt.

Jobbágy Zoltán

SZEMÉLYÜGYI HÍREK

**Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonyt
létesített:**

Dr. Trippon Nikoletta jogi ügyintéző munkakörben,
2008. szeptember 1-jétől az Igazgatási Osztálynál.

Mizák Nikolett ügyintéző munkakörben, 2008. október
1-jétől a Víziközmű és Környezetvédelmi Osztálynál.

Egri Béni szivattyútelepi gépkarbantartó munkakörben,
2008. október 1-jétől a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.

VÍZRAJZ

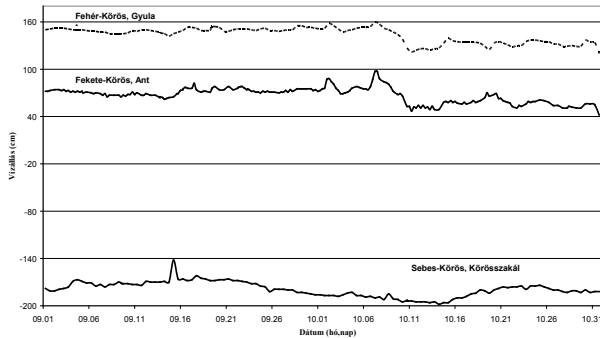

A Körösök vízgyűjtő területén 20 mm-t meghaladó, nagyobb csapadék október elején és közepén fordult elő. További csapadék igen ritkán, kis mennyiségben volt.

A tartós száraz időszak a határon túlról érkező vízmennyiségeknél is éreztette hatását. A vízhozamok tovább csökkentek. Legkisebb mennyiségek a Fehér-Körösön érkeztek 1,1–3,5 m³/s közötti ingadozással. A többi folyó vízszállítása kismértékben volt nagyobb. A Sebes-Körös romániai szakaszán, a Mezőtelegdi tározónál utófenék munkálatok kezdődtek el szeptember utolsó napjaiban. A munkák végzése jelentősen befolyásolta a magyar oldali határ térségét. Körösszakál és Újiráz állomásoknál folyamatos apadás mutatkozott, mely több alkalommal új LKV szintet eredményezett a nevezett állomásokon. Az új legkisebb vízállásérték Körösszakálnál –198 cm (–177 cm 1986-ban), Újiráznál –103 cm (–96 cm 1992-ben).

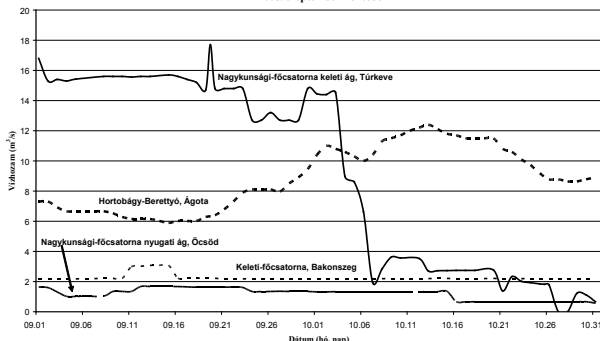
Szeptemberben duzzasztóink folyamatosan üzemeltek. Békésen tovább folytatódott az emelt szintű, 480 cm-s duzzasztás. Október első napjaiban a Körösladányi duzzasztó megkezdte a felvízszint süllyesztését, mely a hónap közepére teljesen befejeződött. Békésen a megemelt szintű duzzasztás október 8-ig tartott, azt követően visszaállt a normál, 460 cm-es szint tartására. A gyulai- és békésszentandrás duzzasztás októberben folyamatos volt.

Vízállás-idősor
2008. szeptember – október

A vízkészlet növelése érdekében folytatódott a tiszai víz betáplálása a Körös rendszerbe. A betáplálás négy ágon történt. A Keleti-főcsatornán keresztül Bakonszegnél a Berettyóba, a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán keresztül Ágotánál, a Nagykunsági-főcsatorna nyugati ágán Öcsödnél és a keleti ágon, Túrkevénel. Jelentős változás a Nagykunsági-főcsatorna keleti ágán következett be október 3-án, amikor a betáplált vízmennyiség jelentősen lecsökkent.

Körös rendszerbe betáplált vízmennyiségek
2008. szeptember – október

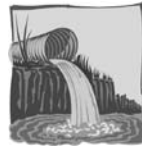

Néhány jellemző állomás vízhozam értéke
szeptember 30-án október 31-én

	(m ³ /s)	(m ³ /s)
Fehér-Körös, Gyula	2,90	2,50
Fekete-Körös, Sarkad-Malomfok	4,90	4,70
Kettős-Körös, Békés	7,20	6,52
Sebes-Körös, Körösszakál	2,88	2,70
Sebes-Körös, Körösladány	8,55	6,15
Berettyó, Szeghalom	5,46	4,23
Hármas-Körös, Gyoma	17,20	12,50
Hármas-Körös, Kunszentmárton	41,10	29,50

Kurilla Lajos

VÍZMINŐSÉG

Felszíni vizeink vízminőségi osztályba sorolása az MSZ 12749 szabvány szerint a Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által, a VKI monitoring keretében végzett vizsgálatok alapján.

Minősítési időszak: 2008. szeptember 1. – 2008. október 31. Mintaszám: ■

Mintavételi hely	■	A.	B.	C.	D.	E.
Fehér-Körös, Gyulavári 9,3 fkm	2	II	I	III	IV	II
Fekete-Körös, Sarkad 16,1 fkm	2	II	I	V	IV	II
Kettős-Körös, Békés d.f. 116,7 fkm	2	II	II	-	IV	II
Kettős-Körös, M.berény kh. 103,9 fkm	2	II	II	V	IV	I
Sebes-Körös, Körösszakál 59,4 fkm	2	II	III	III	IV	II
Sebes-Körös, K.ladány 10,10 fkm	2	II	I	-	IV	II
Hármas-Körös, Gyoma 79,3 fkm	2	II	I	I	IV	II
Hármas-Körös, B.szentandrás 48,0 fkm	2	II	II	IV	IV	I
Élővíz-csatorna, Békés tork.	2	II	IV	V	IV	I

Jelmagyarázat:

A csoport: az oxigénháztartás jellemzői

I. osztály: kiváló víz

B csoport: nitrogén és foszforháztartás jellemzői

II. osztály: jó víz

C csoport: mikrobiológiai jellemzők

III. osztály: tiszta víz

D csoport: mikroszennyezők toxicitása

IV. osztály: szennyezett víz

E csoport: egyéb jellemzők

V. osztály: erősen szennyezett víz

A VKI előírásainak megfelelő monitorozás megkezdése óta a vizsgált paraméterek köre és gyakorisága mintavételi helyenként eltérő, ezért a minősítés a vízfolyások vízminőségének összehasonlítására nem alkalmas, a vízminőségi osztályba sorolás az egyes csoportoknál vizsgált paraméterek alapján történt.

Üzemellenőrző mérések:

Igazgatóságunk mini laboratóriuma szeptember-október hónapban a Büngösdi-főcsatornán, a Vargahosszai-főcsatornán, a Csárdaszállási-főcsatornán, a Nagyzugi holtágon, az Élővíz-csatornán, a Kígyósi-főcsatornán, a Gerlai-holtágon, a Gyepes-főcsatornán, a Kopolya-csatornán, a Kölesér-Határér-Hosszúfok-főcsatornán, a Bárkás-csatornán, a Fekete-Körösön, és a Fehér-Körösön végzett üzemellenőrzési méréseket.

Halastavak lecsapolása kapcsán vizsgálatot végeztünk továbbá a Kígyósi-főcsatornán, a Nagytóti-Toprongyos-csatornán, az Ugraszilasi-csatornán és a Holt-Sebes-Körösön.

Vízminőségi kárelhárítás:

Igazgatóságunk területén szeptember-október hónapban vízminőségi kárelhárítást igénylő káresemény nem történt.

Dr. Vasas Ferencné

25 éves a Peresi Körös-völgyi Természetvédelmi Bemutatóház

Az MHT Békés Megyei Területi Szervezete, a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság, valamint a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság támogatásával 2008. október 21-én előadást tartott a Peresi Körös-völgyi Természetvédelmi Bemutatóház megalapításának 25. évfordulója alkalmából.

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság szarvasi központjában megrendezett ünnepi előadást az egyik alapító, *Kósa Ferenc* emlékezett a bemutatóház létrehozásával kapcsolatos szakmai, társadalmi, történelmi folyamatokra, eseményekre. A mai szemmel is igen elgondolkodtató előadás közben több, történelmi jelentőségű, fényképpel és újságcikkek bemutatásával idézte meg a bemutatóház megalapításával kapcsolatos szakmai, társadal-

mi környezetet. Előadását követően a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság igazgatója, *Tirják László* a bemutatóház és a környezetvédelem mai helyzetéről adott rövid áttekintést.

Az előadásorozat végén a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság igazgatója, *Bak Sándor* a bemutatóházzal és a benne berendezett múzeum üzemeltetésével, valamint fejlesztésével kapcsolatos kérdéseket emelte ki.

Az előadás második felében *Bak Sándor* az alapítók részére, *Kósa Ferencnek* és *dr. Goda Péternek* emléklapot adott át. Az ünnepség zárásaként a résztvevők 30 fős csapata a Hármaskörös „túlsó partján” megtekintette a 25 éves Peresi Körös-völgyi Természetvédelmi Bemutatóházat.

Réti László

A Peresi Bemutatóház 25. évfordulóján

F.: KÖR-KÖVIZIG 5700 GYULA, Városház utca 26.

NYOMTATVÁNY

Kitüntettek

Az egyik kitüntetett: Nagy Mihályné

Az egységes vízügyi igazgatás létrehozásának 55. évfordulója alkalmából *Szabó Imre* környezetvédelmi és vízügyi miniszter országos ünnepségen méltatta a vízügyi szakemberek, dolgozók elkötelezettségét és magas szintű szakmai felkészültségét.

Kiemelkedő tevékenysége elismeréseként Miniszteri elismerő oklevelet adományozott:

Nagy Mihálynénak, igazgatóságunk ügyintézőjének, négy évtizeden át, főként az igazgatói titkárságon kifejtett magas színvonalú, lelkiismeretes munkája elismeréseként, valamint *Vámos Sándornak*, az igazgatóság Sarkadi Szakasztechnikusnyugalmazott szakasztechnikus-vezetőjének, aki több évtizedes vízügyi szolgálatáért, valamint a Szivárvány Nyugdíjasklub élén azóta is töretlenül végzett, áldozatos munkájáért részesült ebben az elismerésben.

A vízügyi szervezet megalakulásának 55. évfordulója alkalmából rendezett országos ünnepségen *Szabó Imre*

miniszter elmondta, hogy az Új Magyarország Fejlesztési Terv soha nem látott forrásokat biztosít az ár- és belvízvédelmi fejlesztésekre, a hazai vizek ökológiai rehabilitációjára, az ivóvíz minőségének javítására és számos egyéb vízgazdálkodási programra. Az Új Magyarország Fejlesztési Tervben 2007 és 2013

között 150 milliárd forint áll rendelkezésre árvízvédelmi fejlesztésekre, ebből 110 milliárd a Vásárhelyi Terv továbbfejlesztésére. A 2013-ig elkészülő hullámtéri beavatkozásokkal és az addig megépülő hat tározóval a Tisza teljes hazai hosszán mintegy 50-60 cm-es árvízszintcsökkentést lehet majd elérni. A Tiszán kívül jelentős árvízvédelmi fejlesztések várhatók a Duna, a Dráva és a Mura folyók mentén. A Duna-kanyar településeiben és a Hernád menti községekben is megépülhetnek a még hiányzó védművek az uniós források támogatásával.

Az október 23-i magyar forradalom évfordulója alkalmából *Szabó Imre* környezetvédelmi és vízügyi miniszter Miniszteri elismerő oklevelet adott át:

Gyimesi Györgynek, igazgatóságunk ügyintézőjének, a közel négy és fél évtizeden át, a vízgazdálkodás, vízminőségvédelem, árvízvédekezés során végzett szakmai munkája elismeréseként.

Japort Magdolna

Díj hitelezve
Körzeti Postahivatal
GYULA 1. 5701

Kiadó: Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság. Felelős kiadó: *Bak Sándor* igazgató
Szerkesztőbizottság vezetője: *Galbáts Zoltán* műszaki igazgatóhelyettes főmérnök,
tagjai: *Bátai Jánosné*, *Japort Magdolna* és *Cserkúti Andrásné*
5700 Gyula, Városház utca 26. Tel.: 66/526-400*, Fax: 66/526-407
E-mail: korkovizig@korkovizig.hu, www: korkovizig.hu
Megjelenik kéthavonta 500 példányban. Nyomatás: Aeropress Nyomda, Békéscsaba, tel.: 66/453-916